

Sygn. akt IACa 960/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Edyta Jefimko (spr.)

Sędziowie: SA Beata Kozłowska

SA Beata Byszewska

Protokolant: sekretarz sądowy Marta Puskarska

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt XVI GC 1255/14

I. *oddala apelację,*

II. *zasądza od (...) z siedzibą w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.*

Beata Byszewska Edyta Jefimko Beata Kozłowska

IACa 960/15

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 14 sierpnia 2014 r. (...) Sp. z o.o. w W. wniósł o zasądzenie od (...) sp. z o.o. w W. kwoty 126 709,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 14 041,60 zł od dnia 14 czerwca 2014r. do dnia zapłaty;

- 53 136 zł od dnia 10 lipca 2014r. do dnia zapłaty;

- 51 660 zł od dnia 21 lipca 2014r. do dnia zapłaty;

- 7 872,60 zł od dnia 26 lipca 2014r. do dnia zapłaty;

a także kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzi zapłaty wierzytelności z tytułu sprzedaży towarów nabytej od (...) S.A. w W. na podstawie umowy faktoringu.

W dniu 29 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniając powództwo w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany (...) sp. z o.o. w W. zaskarżył go całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzut potrącenia wierzytelności, jaka miałyby mu przysługiwać względem cedenta z tytułu kar umownych za niewykonanie w terminie umowy o dzieło.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości, powołując się na to, że wierzytelność przedstawiona do potrącenia nie jest wymagalna i nie była wymagalna w momencie przelewu wierzytelności. Ponadto wskazał także, że nie było podstaw do naliczenia kar umownych.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

I. zasądził od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 126.709,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty:

- 14.041,60 zł od dnia 14 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty;

- 53.136 zł od dnia 10 lipca 2014 r. do dnia zapłaty;

- 51.660 zł od dnia 21 lipca 2014 r. do dnia zapłaty;

- 7.872 zł od dnia 26 lipca 2014 r. do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 9.953 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3617 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i wniosków.

W dniu 29 lipca 2013r. (...) sp. z o.o. w W. zawarł z (...) S.A. w W. umowę faktoringu, na podstawie której nabył wierzytelności (...) S.A. w W. powstałe z tytułu dostaw towarów i usług. (...) S.A. w W. zawarł z (...) sp. z o.o. w W. w dniu 1 października 2013 r. umowę dostawy kopert. Z tytułu zapłaty za dostarczony towar (...) S.A. w W. przysługiwało wynagrodzenie w łącznej kwocie 126.709,60 zł. Na podstawie umowy faktoringu wierzytelność tę nabyło (...) sp. z o.o. w W.. Składały się na nią poszczególne wierzytelności wynikające z faktur:

- kwota 14.041,60 zł, płatna do 13 czerwca 2014 r., z faktury nr (...),

- kwota 53.136 zł, płatna do 9 lipca 2014 r., z faktury (...),

- kwota 51.660 zł, płatna do 20 lipca 2014 r., z faktury (...),

- kwota 7.872 zł, płatna do 25 lipca 2014 r., z faktury (...).

(...) sp. z o.o. w W. została zawiadomiona o cesji wierzytelności istniejących i przyszłych pismem przesłanym w dniu 11 października 2013 r., w którym wskazano także numer konta, na jakie należało dokonywać płatności za istniejące i przyszłe faktury.

W umowie dostawy zawartej pomiędzy (...) S.A. w W. a (...) sp. z o.o. w W. przewidziano kary umowne. Za każdy dzień zwłoki w dostawie którejkolwiek z partii wyrobów (...) S.A. w W. zobowiązany był zapłacić karę umowną w wysokości jeden dziesiątej wartości zamówienia. W umowie nie wskazano terminu płatności tych kar. (...) S.A. w W. miał dostarczyć w dniu 15 października 2013 r. 250.000 sztuk kopert średnich i 100.000 sztuk kopert dużych, a dostarczone zostały one odpowiednio 18 i 21 października 2013 r. Taką samą ilość kopert miał dostarczyć do 5 grudnia 2013 r., a dostarczył w dniu 11 i 16 grudnia 2013 r. (...) sp. z o.o. w W. nie wzywał (...) S.A. w W. do zapłaty kar umownych. W piśmie, które (...) sp. z o.o. w W. otrzymało w dniu 22 sierpnia 2014 r. (...) sp. z o.o. w W. złożył oświadczenie, że z tytułu kar umownych za zwłokę w dostawie wyrobów przysługują mu od (...) S.A. w W. kary umowne w kwocie 637.755 zł, w tym kwota 53.874 zł z tytułu kary umownej za zwłokę 6 dni w dostawie 250.000 średnich i 100.000 dużych kopert o wartości zamówienia 89.790 zł, a także kwota 98.769 zł z tytułu kary umownej za zwłokę 11 dni w dostawie 250.000 średnich i 100.000 dużych kopert o wartości zamówienia 89.790 zł. W piśmie tym (...) sp. z o.o. w W. złożył oświadczenie, że potrąca wierzytelności względem (...) S.A. w W. z tytułu kar umownych m.in. w kwocie 53.874 zł i kwocie 98.769 zł z wierzytelnościami nabytymi przez (...) sp. z o.o. w W. z tytułu ceny za dostarczone dostawy w kwocie 126.709,60 zł.

Podstawą poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych były okoliczności niesporne oraz dowody z dokumentów, których autentyczności strony nie kwestionowały.

Sąd Okręgowy uznał powództwo w całości za uzasadnione.

Powód wywodził swoje roszczenie z zawartej z faktorem - (...) S.A. w W. - umowy faktoringu, na podstawie której nabył wierzytelność wynikającą z umowy o dostawę kopert zawartą pomiędzy faktorem a pozwanym. Umowa faktoringu jest umową nienazwaną może być zawarta na podstawie art. 353¹ k.c. zgodnie z zasadą swobody umów. Łączy w sobie elementy cesji wierzytelności, dyskonta wierzytelności i umowy sprzedaży. Skutkiem prawnym zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności przez cedenta, faktora jest przelew wierzytelności na rzecz cesjonariusza, faktora. Zawarcie umowy faktoringu i jej treść nie była sporna, (z wyjątkiem tego, kiedy nastąpił skutek przelewu wierzytelności). Podobnie nie było sporne, że faktora zawarł z pozwanym umowę dostawy kopert, nie była też sporna wysokość przysługującego mu z tego tytułu wynagrodzenia. Pozwany zgłosił jedynie zarzut potrącenia, co oznacza, że istnienie dochodzonej pozwem wierzytelności i jej wysokość nie były kwestionowane. Zgodnie z art. 498 k.c. warunkiem potrącenia wierzytelności jest to, aby była ona wymagalna. Ponadto w przypadku przelewu nie można potrącić wierzytelności przysługującej względem zbywcy, jeżeli stała się wymagalna później niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu. W rozpoznawanej sprawie ewentualna wierzytelność przysługująca względem zbywcy nie była wymagalna, zatem nie mogła być skutecznie przedstawiona do potrącenia. Dlatego nie zachodziła potrzeba badania przez Sąd Okręgowy, czy wierzytelność ta rzeczywiście istnieje. Pozwany swoją wierzytelność, przedstawioną do potrącenia, wywodził z zapisów o karze umownej za nieterminowe wykonanie przedmiotu dostawy. Świadczenie staje się wymagalne, kiedy minął termin do jego spełnienia. Zgodnie z art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Jak wynikało z dokumentów przedstawionych do akta sprawy i oświadczenia złożonego na rozprawie cedent (faktora) nie był wzywany do zapłaty kar umownych. Pozwany twierdził, że wymagalność roszczenia o zapłatę kar umownych wynika z umowy. Stanowiska tego Sąd Okręgowy nie podzielił. Skoro w umowie ustalono, że za każdy dzień zwłoki w dostawie którejkolwiek partii wyrobów dostawca będzie zobowiązany zapłacić odbiorcy karę umowną (§ 6 umowy), to istotnie z momentem, kiedy zaistnieje opóźnienie, powstaje roszczenie o zapłatę kar umownych. Nie jest to jednak równoznacznie z tym, że jest ono wymagalne. Umowa bowiem nie określa terminu zapłaty kary umownej. Nie sposób też stwierdzić, iż ten termin wynika z właściwości zobowiązania. Jeżeli brak jest terminu albo nie wynika on z właściwości zobowiązania to zobowiązanie jest bezterminowe. Roszczenie o zapłatę kary umownej należy do zobowiązań bezterminowych. Zatem skoro nie wezwano cedenta do zapłaty kar umownych, to wierzytelność, wynikająca z obowiązku ich zapłaty, nie jest jeszcze wymagalna. Nawet gdyby przyjąć, że wierzytelność stała się wymagalna z momentem złożenia oświadczenia o potrąceniu (do czego nie ma podstaw) i tak nie mogłaby

być skutecznie potrącona, gdyż stałaby się wymagalna później, (bo w sierpniu 2014 r.) , niż wierzytelność cedenta, (czerwiec - lipiec 2014 r).

W ocenie Sądu Okręgowego samo złożenie oświadczenia o potrąceniu nie jest równoznaczne z wezwaniem do zapłaty. W przeciwnym wypadku wymóg wymagalności, określony w art. 498 k.c., byłby zbędny, bowiem każdą wierzytelność przedstawioną do potrącenia należałoby uznać za jednocześnie wymagalną. Skoro wierzytelność pozwanego nie była wymagalna, to zbędne było przeprowadzanie rozważań, która z wierzytelności stała się wcześniej wymagalna. Nawet gdyby opowiedzieć się za stanowiskiem przedstawionym przez pozwanego, że roszczenie stało się wymagalne z momentem powstania opóźnienia w dostawie, to wówczas byłaby ona wymagalna wcześniej niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu, gdyż niewątpliwie zgodnie z umową roszczenie o zapłatę ceny stało się wymagalne w terminie 21 dni od doręczenia faktury. Sam moment powzięcia informacji o przelewie nie ma znaczenia wobec treści art. 513 § 2 k.c. Jeśli chodzi o wierzytelność dochodzoną pozwem, to została ona nabyta na podstawie umowy faktoringu, jako wierzytelność przyszła. Ponieważ zgłoszono jedynie zarzut potrącenia, który nie okazał się uzasadniony, to nie było potrzeby prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Gdy wierzytelność nie mogła zostać potrącona, to nie było potrzeby badania, czy rzeczywiście istniała. Zatem Sąd Okręgowy, na podstawie art. 227 k.p.c., oddalił wnioski o przesłuchanie świadka E. C., A. C., a także stron ograniczonego do przesłuchania za pozwanego A. S. na okoliczność istnienia wierzytelności cedenta, rozmów prowadzonych z A. S., zawarcia i realizacji umowy dostawy, powzięcia przez pozwanego wiadomości o cesji spornych wierzytelności, gdyż były to okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 353¹ k.c. w zw. z art. 509 k.c. i art. 605 k.c., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 126.709,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami, gdyż zgodnie z umową faktoringu, faktor nabył nie tylko prawo do kwot głównych, ale także do odsetek ustawowych, powód żądał ich od dnia, w którym poszczególne roszczenia stały się wymagalne, (co wynika z terminów zapłaty wskazanych na fakturach).

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w całości na podstawie następujących zarzutów:

-naruszenia prawa materialnego, tj. § 6 ust. 1 umowy dostawy z dnia 1 października 2013 r. w zw. z art. 65 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że roszczenie pozwanego z tytułu kary umownej do swej wymagalności wymagało wezwania dłużnika, tj. (...) S.A., podczas gdy prawidłowa wykładnia § 6 ust. 1 prowadzi do wniosku, że roszczenie pozwanego z tytułu kary umownej do swej wymagalności nie wymagało wezwania;

-naruszenia prawa materialnego, tj. art. 513 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, mimo że wszystkie potrącone przez pozwanego wierzytelności z tytułu kar umownych powstały i stały się wymagalne przed dniem powzięcia przez pozwanego informacji o cesji wierzytelności dochodzonych w sprawie, wobec czego potrącenie dokonane przez pozwanego oświadczeniem z 20 sierpnia 2014 r. uznać należało za dopuszczalne i w pełni skuteczne.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych za postępowanie przed Sądami obu instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Skarżący w apelacji podniósł wyłącznie zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, co oznacza, iż dla oceny trafności tych zarzutów miarodajny jest stan faktyczny przyjęty przez Sąd Okręgowy za podstawę rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2000 r., II CKN 300/00, LEX nr 52592).

Przez prawo materialne należy rozumieć jedynie normy prawne wypływające ze źródeł prawa określonych w Konstytucji RP (art. 87), a więc samej Konstytucji, ustaw, umów międzynarodowych, rozporządzeń, aktów prawa

miejscowego obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 117/09, LEX nr 523584). Nie są przepisami prawa materialnego, które mogłyby zostać naruszone przez Sąd, postanowienia umów, statutów, ogólnych warunków umów, wzorców umownych, kodeksów etyki zawodowej, regulaminów organizacyjnych, uchwały Sądu Najwyższego i inne orzeczenia sądów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2012 r., IV CSK 589/11, LEX nr 1232242 i z dnia 29 czerwca 2010 r., III CSK 295/09, LEX nr 610281).

Nietrafny okazał się zarzut naruszenia § 6 ust. 1 umowy dostawy z dnia 1 października 2013 r. w zw. z art. 65 k.c., ponieważ ewentualne naruszenie § 6 ust. 1 umowy, co do zasady, w ogóle nie może stanowić podstawy do sformułowania zarzutu naruszenia prawa materialnego.

Natomiast w zakresie podniesionego zarzutu naruszenia art. 65 k.c. należy zauważyć, że ustalenie istnienia pomiędzy stronami umowy określonej treści (ustalenie treści oświadczeń woli) należy do ustaleń faktycznych, a określenie charakteru stosunku prawnego łączącego strony należy do materialnoprawnej sfery rozstrzygnięcia, w tym również określenie, jakie znaczenie należy przypisać oświadczeniom o określonej treści (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 492/04, LEX nr 177275; z dnia 8 kwietnia 2003 r., IV CKN 39/01, LEX nr 78893; z dnia 30 marca 1998 r., III CKN 451/97, LEX nr 50536; z dnia 12 grudnia 2002 r., V CKN 1603/00, LEX nr 75350; z dnia 7 marca 2003 r., I CKN 86/01, LEX nr 80248; z dnia 22 marca 2006 r., III CSK 30/06, LEX nr 196599).

Zatem określenie, jak dana osoba się zachowała, jakie słowa wypowiedziała, jakie gesty wykonała, należy do sfery ustaleń faktycznych zwalczanych za pomocą zarzutów naruszenia prawa procesowego. Zakwalifikowanie natomiast, jakie znaczenie prawne przypisać temu zachowaniu, słowom i gestom, należy do sfery stosowania prawa materialnego za pomocą reguł wykładni określonych w art. 65 k.c., np. czy określone sformułowania oznaczają zastrzeżenie warunku lub terminu.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż w umowie dostawy zawartej pomiędzy (...) S.A. w W. a (...) sp. z o.o. w W. wprawdzie przewidziano kary umowne za każdy dzień zwłoki w dostawie którejkolwiek z partii wyrobów, ale nie zastrzeżono terminu ich płatności. W konsekwencji powyższych ustaleń, trafnie również Sąd pierwszej instancji zakwalifikował wierzytelność z tytułu tych kar umownych jako bezterminową, co czyni zarzut naruszenia art. 65 k.c. bezpodstawnym.

Potrącenie jest czynnością materialnoprawną dokonywaną przez złożenie oświadczenia drugiej stronie; wywołuje skutek w postaci wzajemnego umorzenia wierzytelności, do wysokości wierzytelności niższej. Oświadczenie o potrąceniu podlega ogólnym przepisom kodeksu cywilnego co do sposobu i chwili złożenia (art. 60 i 61 k.c.). Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w przepisach szczególnych, skuteczność oświadczenia o potrąceniu uzależniona jest od przesłanek wymienionych w art. 498 k.c., do których należą: wzajemność, jednorodzaowość wierzytelności, wymagalność oraz zaskarżalność (możliwość dochodzenia przed Sądem lub innym organem państwowym).

Pojęcie wymagalności nie zostało w prawie zdefiniowane. Zarówno w orzecznictwie, jak i piśmiennictwie pojęcie to bywa rozumiane różnie, przy czym różnice dotyczą powiązania tego pojęcia z terminem spełnienia świadczenia. Termin spełnienia świadczenia to czas, w którym dłużnik powinien wykonać swoje świadczenie w sposób należyty, zgodnie z art. 354 k.c. i 355 k.c. Dla ustalenia terminu spełnienia świadczenia podstawowe znaczenia ma art. 455 k.c., który stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Ze względu na sposób oznaczenia terminu spełnienia świadczenia, rozróżnia się zobowiązania terminowe i bezterminowe. W zobowiązaniach terminowych termin spełnienia świadczenia jest z góry oznaczony wprost lub przez czynność prawną, ustawę, orzeczenie sądu albo decyzję administracyjną. Do zobowiązań terminowych zalicza się także zobowiązania, w których termin spełnienia świadczenia wynika z właściwości zobowiązania. Za zobowiązania bezterminowe poczytuje się zobowiązania, których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania i jest uzależniony od wyrażenia woli przez wierzyciela przez złożenie przez niego stosownego oświadczenia woli (art.

455 in fine k.c.). W takim zobowiązaniu świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika przez wierzyciela.

Zastrzeżenie kary umownej nie rodzi zobowiązania, z właściwości, którego wynikałby określony termin spełnienia świadczenia, nie ma bowiem wystarczających podstaw do twierdzenia, że świadczenie kary umownej powinno nastąpić niezwłocznie po naruszeniu powinności kontraktowych (art. 455 k.c.), przeciwnie, wskazuje się, że jeżeli w umowie strony nie oznaczyły terminu spełnienia świadczenia z tytułu kar umownych, zobowiązanie takie ma charakter bezterminowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 76/14, OSNC 2015/7-8/86).

Z uwagi na powyższe, tj. w ujęciu podstawowych warunków skutecznego potrącenia wierzytelności - wymagalności obu wierzytelności, konieczne jest prawidłowe postawienie w stan wymagalności zobowiązania z tytułu kary umownej. Zatem przed złożeniem oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z tytułu kary umownej konieczne jest wezwanie dłużnika do jej zapłaty (art. 455 k.c.). Wezwanie dłużnika przez wierzyciela do wykonania zobowiązania bezterminowego nie jest przejawem możliwości żądania świadczenia, lecz postawieniem tego świadczenia w stan wymagalności. Dla takiego wezwania nie jest zastrzeżona żadna forma i może ono być wyrażone także w sposób dorozumiany. Skutkiem prawnym wezwania do zapłaty jest aktywizacja obowiązku wykonania zobowiązania. W sytuacji niedochowania powyższego wymogu oświadczenie o potrąceniu wierzytelności o charakterze bezterminowym będzie bezskuteczne, gdyż wierzytelność z tytułu kary umownej nie będzie jeszcze wymagalna. **Z uwagi na fakt, iż do potrącenia można przedstawić tylko wymagalną wierzytelność z tytułu kary umownej, wierzyciel dla skuteczności potrącenia musi wcześniej wezwać dłużnika o zapłatę, gdyż wymagalność musi występować na dzień złożenia oświadczenia o potrąceniu.**

W rezultacie przyjęcia takiego stanowiska należy stwierdzić, iż pozwany, który przed złożeniem oświadczenia woli o potrąceniu nie postawił przedstawionej do potrącenia wierzytelności bezterminowej w stan wymagalności poprzez wezwanie dłużnika do spełnienia świadczenia, nie może skutecznie powoływać się na skutki potrącenia (umorzenie wzajemnych wierzytelności).

W kontekście powyższych rozważań jako bezprzedmiotowy należy ocenić zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 513 § 2 k.c., ponieważ apelujący zgłosił do potrącenia wierzytelność, która nie może zostać uznana za wymagalną.

Uznając apelację za bezzasadną Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach procesu za II instancję rozstrzygnięto stosownie do wyniku postępowania odwoławczego w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, (znajdującego zastosowanie w niniejszej sprawie z mocy § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych), zasądzając od pozwanego na rzecz powoda tytułem kosztów zastępstwa prawnego kwotę 3600 zł oraz tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa kwotę 17 zł.

SSA Beata Byszewska SSA Edyta Jefimko SSA Beata Kozłowska